

2.1. Vysoké školy po 2.světové válce – do roku 1948

Rozvoj vysokého školství v následujících letech zásadně ovlivnila německá okupace. Vysoké školství se však již v prvních poválečných dnech začínalo rychle obnovovat. Řada vysokých škol na podzim roku 1945 otevřela své brány pro studenty a zahájila plnou výuku. Vzhledem ke stavu, v jakém se vysoké školství nacházelo, byli do studia přijímáni téměř všichni uchazeči i ti, kteří svá studia přerušili před válkou. Velký propad bylo třeba rychle nahradit a uvést do provozu co nejvíce škol. Např. první starostí Univerzity Karlovy (UK) bylo uspokojit nával studentů válečných ročníků. Studentský národní výbor (SNV), vzniklý už 5. května prosadil zrušení všech poplatků a podílel se i na očistě univerzity od osob, které se za okupace zkompromitovaly. Po roce 1945 byly nově zřízeny učitelské fakulty.

V roce 1946 kvůli návalu studentů na Univerzitu Karlovu, zejména na medicínu, vznikly pobočky lékařské fakulty v Plzni a Hradci Králové a v tomto roce vznikla v pořadí sedmá Pedagogická fakulta UK.

2.1.1 Zákony, které ovlivnily vývoj vysokého školství v poválečném období

Vládním nařízením z roku 1945 byla Akademie umění přejmenována na Akademii výtvarných umění a Vysoká škola báňská byla přeložena z Příbrami do Ostravy.

Zákonem z 27.10.1945 byla zřízena Akademie múzických umění v Praze a Vysoká škola politická a sociální v Praze.

Zákonem z 21.2.1946 byla obnovena univerzita v Olomouci, nesoucí nyní jméno Františka Palackého a Zákonem z 5.3.1946 byla v Praze zřízena Vysoká škola uměleckoprůmyslová.

Zákonem z 24.6.1947 byla zřízena Vysoká škola sociální v Brně.

2.1.2 Školy, fakulty, přehled studentů

V prvním poválečném školním roce studovalo vysoké školy téměř 46,8 tis. studentů, kteří byli převážně čs.státní příslušnosti, což je o 22,5 tis. studentů více než jich studovalo v roce 1936/37. V druhém poválečném roce studovalo na vysokých školách více než 52,5tis. studentů, z toho bylo jen 1,3tis. studentů cizí státní příslušnosti, což je nejvyšší počet za uplynulá léta. Tento nárůst ale zastavil únorový převrat v roce 1948.

Potřeba odborníků a vysokoškolsky vzdělaných lidí přivedla i do řad studentů mnohem více žen než tomu bylo před válkou, kdy studentky tvořily jen 16,3% z celkových počtů. Ve školním roce 1945/46 studovalo vysoké školy celkem 8,5tis studentek čs.státní příslušnosti (18,5% z celkových počtů), v roce 1946/47 to bylo již o téměř 2tis. studentek více a ve školních letech 1947/48 a 1948/49 studovalo vysoké školy již 11,2 tis. studentek čs. státní příslušnosti, což představuje více jak pětinu všech studentů čs. státní národnosti.

Tabulka č.4: Obecný přehled za vysoké školy na území českých krajů v letech 1945-1948

Školní rok	Školy	Fakulty	Studenti celkem	Řádní studenti				Nově přijatí do 1.ročníku	Z toho ženy
				Čs.státní příslušnost		Podíl žen z celk. počtu studentů čs.stát.příslušnosti v %	Cizí státní příslušnost		
				celkem	ženy				
1945/46	8	32	46 759	46 224	8 530	18,5	535	27 464	4 645
1946/47	13	40	52 519	51 218	10 471	20,4	1 301	11 295	2 842
1947/48	14	39	52 408	50 404	11 214	22,2	2 004	8 816	2 450
1948/49	18	40	48 666	46 838	11 251	24,0	1 828	7 869	2 276